

104)

HEDMARKEN TINGRETT

DOM

Avsagt: 06.11.2015

Saksnr: 15-130618MED-HEDM

Rettsens leder:

Tingrettsdommer

Arne Vesterås

Meddommere:

Lars Petter Murbræck
Kristin Solberg

Den offentlige påtalemyndighet

Politiadvokat Richard Rød

mot

Advokat Tore Muller Famestad

Etter rådslagning og stemmegivning i enerom ble det avsagt slik enstemmig

d o m :

Ved tiltalebeslutning utferdiget av Statsadvokatene i Hedmark og Oppland den 16.03.2015
er
satt under tiltale ved Hedmarken tingrett for
overtredelse av:

I Bokføringslovens § 15 første ledd.

For vesentlig å ha overtrådt denne lov eller forskrift gitt i medhold av loven.

Jfr § 2 første og annet ledd.

Enhver som har regnskapsplikt etter årsregnskapsloven har bokføringsplikt etter denne lov.

Enhver som har plikt til å levere næringsoppgave etter ligningsloven eller omsetningsoppgave etter merverdiavgiftsloven har bokføringsplikt etter denne lov.

Jfr. § 4.

Bokføring, spesifikasjon, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger skal skje i samsvar med følgende grunnleggende prinsipper :

1. Regnskapssystem: Det skal foreligge et ordentlig og oversiktlig regnskapssystem som muliggjør produksjon av pliktig regnskapsrapportering og spesifikasjoner, og som er innrettet slik at opplysningsplikten kan ivaretas.
2. Fullstendighet: Alle transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner skal bokføres på en fullstendig måte i regnskapssystemet.
3. Realitet: Bokførte opplysninger skal være resultat av faktisk inntrufne hendelser eller regnskapsmessige vurderinger og skal gjelde den bokføringspliktige virksomheten.
4. Nøyaktighet: Opplysninger skal bokføres og spesifiseres korrekt og nøyaktig.
5. Ajourhold: Opplysninger skal bokføres og spesifiseres så ofte som opplysningenes karakter og den bokføringspliktige virksomhetens art og omfang tilsier.
6. Dokumentasjon av bokførte opplysninger: Bokførte opplysninger skal være dokumentert på en måte som viser deres berettigelse.
7. Sporbarhet: Det skal foreligge toveis kontrollspor mellom dokumentasjon, spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering.
8. Oppbevaring: Dokumentasjon, spesifikasjoner og pliktig regnskapsrapportering skal oppbevares så lenge det er saklig behov for å kontrollere pliktig regnskapsrapportering. Oppbevaring skal skje i en form som opprettholder muligheten for å lese materialet.
9. Sikring: Regnskapsmaterialet skal på en forsvarlig måte sikres mot urettmessig endring, sletting eller tap.
10. God bokføringsskikk: Bokføring, spesifikasjon, dokume

Grunnlag:

a)

I perioden 1. januar 2012 til konkursåpning 12. juni 2013, i egenskap av daglig leder i selskapet AS, unnlot han å bokføre løpende inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld.

b)

I perioden 2009 til og med 11. juni 2013, i Hamar, i egenskap av innehaver enkeltpersonsforetaket Tannlege ENK unnlot han å føre løpende regnskap over foretakets inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld.

I 2009 ble omsetning med totalt kr 500 213,- unntatt fra bokføring og i 2010 ble omsetning med kr 789 529,- unntatt fra bokføring.

I 2009 ble det feilaktig fradragsført utgifter i regnskapet med totalt kr 256 118,- og i 2010 ble det feilaktig fradragsført utgifter i regnskapet med totalt kr 644 226,-.

I perioden 2011 til og med 11. juni 2013 ble intet ført, og beregnet omsetning for 2011 utgjorde kr 4 522 246,-, for 2012 kr 2 016 460,- og for 2013 kr 1 391 879,-. Totalt kr 7 930 585,-.

II Ligningsloven § 12 - 2 nr 1 og 2 jf § 12 - 1 nr 1a

for å ha gitt ligningsmyndighetene uriktige eller ufullstendige opplysninger når han forsto eller burde forstått at dette kunne føre til skatte- eller avgiftsmessige fordeler, og dette anses som grovt idet det særlig legges vekt på at handlingen kunne ledes til unndragelse av et meget betydelig beløp i skatt eller avgift eller handlingen ble utført på en måte som særlig grad har vanskeliggjort oppdagelsen

Grunnlag:

a)

Den 24. juni 2010, i Hamar, i egenskap av innehaver av enkeltpersonsforetaket Tannlege ENK oppgav han på selvangivelse med næringsoppgave til skatteetaten for inntektsåret 2009 en alminnelig inntekt som var kr 756 331,- lavere enn det reelle idet han innberettet kr 500 213,- for lite i driftsinntekter og kr 256 118 for mye i fradragsberettigede kostnader.

b)

Den 19. oktober 2011, i Hamar, i egenskap av innehaver av enkeltpersonsforetaket Tannlege , oppgav han på selvangivelse med næringsoppgave til skatteetaten for inntektsåret 2010 en alminnelig inntekt som var kr 1 433 755,- lavere enn det reelle idet han innberettet kr 789 529,- for lite i driftsinntekter og kr 644 226 for mye i fradragsberettigede kostnader.

III Ligningsloven § 12 - 1 nr 1 d jf kapittel 4

for vesentlig å ha overtrådt ligningslovens bestemmelser

jfr § 4-2 nr 1a . Selvangivelse for vedkommende år skal leveres av den som har hatt formue eller inntekt som han er skattepliktig for her i landet etter annen bestemmelse enn § 10-13 i skatteloven.

jfr § 4-4 nr 1. Skattyter som driver virksomhet eller utleie av fast eiendom skal som vedlegg til selvangivelsen levere næringsoppgave og utskrift av konti som har betydning for vurderingen av årsoppgjøret.

jfr § 4-5. nr 3. For skattepliktig selskap og innretning skal selvangivelse m.v. leveres av styret eller dets formann, og for bo av skifteforvalteren, bobestyreren, testamentsfullbyrderen eller de selvskiftende arvinger.

jfr § 4-7. nr 1. Selvangivelse med vedlegg skal leveres innen utgangen av mai i året etter

inntektsåret.

jfr § 4-7. nr 2. Skattyter som leverer forhåndsutfylt selvangivelse skal levere selvangivelse med vedlegg innen utgangen av april i året etter inntektsåret

Grunnlag:

a)

Innen lovens frister våren 2012, i _____ i Hamar, i egenskap av styreleder i selskapet _____ AS, unnlot han å innlevere selvangivelse og næringsoppgave til skattekontoret for inntektsåret 2011.

b)

Innen lovens frister våren 2013, i _____ i Hamar, i egenskap av styreleder i selskapet Bencsik Invest AS, unnlot han å innlevere selvangivelse og næringsoppgave til skattekontoret for inntektsåret 2012.

IV Straffeloven § 272 første ledd

for å ha ødelagt eller skadet en forsikret gjenstand eller på annen måte fremkalt et forsikringstilfelle, for at han eller andre skal få utbetalt en forsikringssum, eller i sådan hensikt oppgitt uriktige opplysninger, eller gir det utseende av at et forsikringstilfelle er inntrådt eller å ha oppgitt til erstatning en gjenstand som ikke er forsikret eller ikke er til eller ikke er skadet

Grunnlag:

a)

I tidsrommet 7. mars 2012 til 6. mai 2012, på Hamar, opplyste han feilaktig til forsikringsselskapet Crawford and Company AS at han var syk og ikke utførte arbeid. Han krevde utbetalt sykepenger og fikk i nevnte periode utbetalt kr 129 142,- fra forsikringsselskapet, til tross for at han i perioden jobbet som tannlege. Dette medførte tilsvarende tap eller fare for tap for Crawford and Company AS.

b)

I perioden juli 2012 til 31. mai 2013, på Hamar, opplyste han uriktig overfor Gjensidige Forsikring ASA at han var syk og ikke utførte arbeid. Han fikk dermed feilaktig utbetalt sykepenger med totalt kr 632 500,- av Gjensidige Forsikring ASA, til tross for at han i perioden jobbet som tannlege. Dette medførte tilsvarende tap eller fare for tap for Gjensidige Forsikring ASA.

c)

Mandag 5. november 2012 i _____ på Hamar, meldte han inn en vannskade til Gjensidige Forsikring ASA som skulle ha skjedd samme dag. I forbindelse med forsikringsoppgjørte sendte han inn en fiktiv faktura og et fiktivt bilag for refusjon til Gjensidige Forsikring ASA pålydende henholdsvis kr 95 031,- og kr 24 640,- for utgifter i forbindelse med skadeoppgjøret. Han lyktes ikke i sitt forehavende idet Gjensidige Forsikring ASA fattet mistanke om det forestående og ikke utbetalte beløpet.

d)

I tidsrommet 18. juli 2011 - 31. mai 2013, i _____ i Hamar, opplyste han til DNB Forsikring at han var helt/eller delvis syk og ikke utførte arbeid. Han krevde utbetalt sykepenger og fikk i nevnte periode utbetalt kr 293 250,- av DNB Forsikring, til tross for at han i perioden jobbet som tannlege. Dette medførte tilsvarende tap eller fare for tap for DNB Forsikring.

V **Straffeloven § 270 første ledd nr 1 jf annet ledd jf § 271**

for i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved å fremkalle, styrke eller utnytte en villfarelse, rettsstridig forlede noen til en handling som voldte fare for tap, eller bruker uriktige eller ufullstendige opplysninger, idet bedrageriet anses som grovt, særlig fordi handlingen har voldt betydelig økonomisk skade, den skyldige har foregitt eller misbrukt stilling eller oppdrag, eller han har forledet allmennheten eller en større krets av personer

Grunnlag:

I tidsrommet 30. juli 2012- 13. november 2012, i i Hamar, forledet han NAV til å totalt utbetale seg kr 145 912,- for mye i sykepenger idet han i samme tidsrom unnlot å underrette NAV om sine inntekter, arbeidsevne og utenlandsopphold, hvilket medførte tilsvarende tap eller fare for tap for NAV

VI **Straffeloven § 166 første ledd og annet ledd**

for å ha bevirket til at en vitterlig usann forklaring ble avgitt av en annen til noen offentlig myndighet i tilfelle hvor forklaringen var bestemt til å avgi bevis

Grunnlag:

Til tid og på sted som nevnt i post I forholdt han seg som der nærmere beskrevet.

VII **Straffeloven § 183**

for som middel til forøvelsen av en forbrytelse som kan medføre 2 års fengsel eller strengere straff, å ha benyttet som ekte eller uforfalsket et ettergjort eller forfalsket dokument

Grunnlag:

Til tid og på sted som nevnt i post IIc forholdt han seg som der nærmere beskrevet.

VIII **Straffeloven § 285 første ledd jf annet ledd, jf. strl §49**

for som skyldner under konkurs eller gjeldsforhandling etter loven å ha opptrådt slik at det var egnet til å hindre at et formuesgode tjente til dekning eller utnyttelse for fordringshaverne, eller uriktig oppgav eller vedkjente seg forpliktelser. Overtredelsen ansees som grov fordi det særlig legges vekt på at handlingen innebar en betydelig svekkelse av fordringshavernes utsikt til å få dekning eller at det forelå andre særlig skjerpene omstendigheter

Grunnlag:

I tidsrommet etter konkurs 19. juni 2013, i i Hamar og eller andre steder, i egenskap av styreleder i selskapet AS forsøkte han på å unndra kr 3 230 000,- fra bobehandlingen idet han unnlot å opplyse til bostyrer Kjetil Schonhowd at selskapet eide eiendom i Amadores, Puerto Rico på Gran Canaria i Spania. Han lyktes ikke i sitt forehavende idet bostyrer fattet mistanke om det forestående og tok beslag i eiendommen.

Aktor opplyste i forbindelse med opplesingen av tiltalen at i grunnlaget til post VI skal riktig henvisning være post V, mens riktig henvisning i grunnlaget i post VII skal være post IV. Videre endret aktor subsumsjonen for tiltalens post I til bokføringsloven § 15

første ledd andre straffalternativ, og nedsubsumerte forholdet i tiltalens post VIII til straffeloven § 285 første ledd, jf. strl § 49. Beløpet i grunnlaget i sistnevnte post ble endret til ca. kr. 600.000,-, og beløpet i grunnlaget i tiltalens post IV ble endret til kr. 193.500,-. Forsvareren ble gitt anledning til bemerkninger til endringene.

Tiltalte, _____, er født _____ 1964. Han opplyser at han bor i London, at han arbeider som tannlege, og at han har en årlig inntekt på om lag kr. 600.000,-.

Hovedforhandling i saken ble avholdt i Hamar Tinghus den 29.10.2015 og 30.10.2015. Under hovedforhandlingen møtte _____ sammen med offentlig oppnevnt forsvarer, advokat Tore Müller Famestad. Som aktor møtte politiadvokat Richard Røed.

_____ erkjente seg under hovedforhandlingen skyldig etter tiltalebeslutningens post I a, post III a og b, post IV c og post VII. De øvrige forholdene i tiltalebeslutningen erkjente han ikke straffeskyld for, men hadde ikke merknader til de faktiske forhold, herunder de tallstørrelser som er angitt i tiltalebeslutningen.

Under hovedforhandlingen avga _____ forklaring. Det ble avhørt 2 vitner og 1 sakkyndig, og det ble foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser.

Aktor la ned slik påstand:

1. _____, f. _____ 1964 dømmes for overtredelse av bokføringsloven § 15 første ledd andre straffalternativ (2 tilfeller), ligningsloven § 12 – 2 nr 1 jf nr 2 jf § 12 – 1 nr 1 bokstav a (2 tilfeller), ligningsloven § 12 – 1 nr 1 bokstav d jf kapittel 4 (2 tilfeller), straffeloven (1902) § 272 første ledd (4 tilfeller), straffeloven (1902) § 271 jf § 270 første ledd nr 1 jf annet ledd, straffeloven (1902) § 166 første ledd jf annet ledd, straffeloven (1902) § 183 og straffeloven (1902) § 285 første ledd,

jf strl (1902) § 49, sammenholdt med straffeloven (1902) § 62 første ledd til fengsel i 2 år og 8 måneder.

Varetektsfradrag utgjør 3 dager, jf straffeloven (1902) § 60.

2. _____, f. d. _____ 1964 dømmes til å betale skadeserstatning til DNB forsikring med kr. 193.500,- og Crawford and Company forsikring med kr. 90.194,- innen 2 -to- uker fra forkynning av dommen.
3. _____, f. d. _____ 1964 dømmes til tap av retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet, herunder å være daglig leder eller inneha annen ledende stilling i noe selskap, og retten til å sitte i noe selskaps styre for en periode på 5 år, regnet fra domstidspunktet, jf strl: § 29.
4. _____, f. d. _____ 1964 dømmes etter rettens skjønn til å betale saksomkostninger til det offentlige.

Forsvareren la ned slik påstand:

_____ frifinnes for tiltalens post I b hva angår perioden 2009 og 2010, post II a og b, post IV a, b og d, post V, post VI og post VIII, og for øvrig dømmes han på mildeste måte.

Tingretten bemerker:

Innledning.

Tiltalte, _____, startet på slutten av 1990-tallet tannlegevirksomhet i Hamar. Virksomheten ble drevet i enkeltpersonforetaket Tannlege _____ ENK, med lokaler i _____ i Hamar. Tiltalte forklarte at også ektefellen hadde sitt daglige arbeid i virksomheten. Han forklarte videre at det var ektefellen som sto for den løpende regnskapsføringen, men de hadde i alle år bistand fra et revisjonsfirma til årsoppgjøret, utarbeidelse av selvangivelser m.v. Ektefellene etablerte

også selskapet AS, som senere endret navn til AS. De eide dette selskapet med en halvpart hver. Selskapet kjøpte i 2008 en eiendom på Gran Canaria.

Tiltalte forklarer at han spesialiserte seg på pasienter med tannlegeskrekke og spesielle tannproblemer. Han jobbet svært mye, og tannlegevirksomheten gikk bra. I årene 2008, 2009 og 2010 hadde han en årlig omsetning i tannlegevirksomheten på mellom 5 og 6 millioner kr. I 2010 fikk han en advarsel fra Statens helsetilsyn. Tiltalte forklarer at denne gikk på for dårlig journalføring og manglende røntgenbilder, og hadde ikke noe med manglende ferdigheter som tannlege å gjøre. På samme tid var det imidlertid også pasienter som fremsatte klager på det de hevdet var dårlig tannbehandling.

Medio mai 2011 var det, med bakgrunn i forhold nevnt avslutningsvis i avsnittet ovenfor, et stort oppslag i Hamar Arbeiderblad omkring tiltaltes tannlegevirksomhet. Dette ble fulgt opp med flere negative oppslag utover sommeren. Tiltalte forklarer at han opplevde dette som svært belastende. Oppslagene medførte bortfall av pasienter. Det medførte også betydelige påkjenninger for familien. Tiltalte forklarte at både ektefelle og barn, på ulike måter, fikk store problemer som følge av de negative medieoppslagene. Også han selv fikk betydelige problemer som følge av oppslagene, oppslag som han oppfattet som dypt urettferdige. Han opplevde at livet, familien og karrieren ble ødelagt. Han forklarer at situasjonen utløste en depresjon, livet ble det han beskriver som et helvete. Han forsøkte å jobbe, men sier at han ikke klarte dette. Han ble etter hvert sykemeldt, først helt sykemeldt i vel 1 måned sommeren 2011, deretter halvt sykemeldt i tiden 22.10.2011 til 16.03.2012, helt sykemeldt i perioden 17.03.2012 til 06.05.2012 og i perioden 06.07.2012 til 31.05.2013. På et tidspunkt fikk han også et brudd i foten, noe som hemmet ham ytterligere.

Høsten 2012 meldte tiltalte fra om en vannskade i sin boligeiendom i i Hamar til sitt forsikringselskap, Gjensidige Forsikring ASA. På våren 2013 kontaktet sistnevnte politiet, da de hadde mistanke om at tiltalte i forbindelse med omtalte forsikrings sak hadde inngitt uriktige bilag. Det ble fra forsikringselskapet opplyst at tiltalte også hadde en sykeavbruddsforsikring hos dem. Tiltalte hadde inngitt sykemeldinger og fremmet krav om utbetalinger etter forsikringen. Undersøkelser de hadde foretatt tydet imidlertid på at tiltalte jobbet på tannklinikken til tross for at han hadde

meldt fra å være sykemeldt. Politiet besluttet å foreta en ransaking. Det ble tatt beslag i datautstyr og regnskapsmateriale. I lys av de funn som ble gjort der, besluttet politiet et samarbeid med skatteetaten. Sistnevnte foretok bokettersyn hos tiltalte for årene 2009 til 2012. Med bakgrunn i bl.a. forhold som fremkom gjennom bokettersynet, er det tatt ut tiltale slik det fremgår ovenfor. Retten skal i det etterfølgende gå inn på de enkelte tiltaleposter.

Tiltalens post I a og post III a og b.

Disse tiltalepostene gjelder unnlatt regnskapsføring for perioden 01.01.2012 til 12.06.2013 for selskapet AS, samt unnlatt innlevering av selvangivelse og næringsoppgave for samme selskap for inntektsårene 2011 og 2012.

Hva angår det førstnevnte, unnlatt regnskapsføring, skal retten innledningsvis bemerke at det må anses på det rene at selskapet var regnskapspliktig i den aktuelle periode. Dette er heller ikke bestridt fra tiltaltes side. Retten skal i tilknytning til dette også vise til fremlagte utskrifter av bankkonto i DnB som viser at det i den aktuelle perioden var aktivitet i selskapet.

Tiltalte har i retten erkjent at det ikke ble ført noe regnskap for den i tiltalen angitte perioden, og at det heller ikke ble inngitt selvangivelser for de to angitte årene. Tiltalte har erkjent straffeskyld for de omhandlede forhold. Retten legger tiltaltes erkjennelse til grunn. Som styreleder i selskapet var det tiltaltes ansvar å sørge for at regnskap ble ført og at selvangivelser og næringsoppgaver ble rettidig inngitt. Retten anser det godtgjort at tiltalte handlet forsettlig hva angår omhandlede forhold. Både de objektive og subjektive vilkår for straff anses oppfylt. Tiltalte blir å domfelle for omhandlede tiltaleposter.

Aktor har under hovedforhandlingen fremholdt at forholdene i tiltalens post I skal henføres under den angitte straffebestemmelses annet straffalternativ, idet det anføres at det foreligger særlig skjerpene omstendigheter. Dette må, slik retten ser det, vurderes særskilt for det enkelte tiltalepunkt. Som omtalt ovenfor gjelder punkt a under post I unnlatt regnskapsføring for en periode på om lag halvannet år i selskapet AS. Dette er et selskap med en relativt begrenset omsetning. Selv om det er snakk om en fullstendig unnlattelse av å føre regnskap, mener retten at det ikke foreligger noen slike

omstendigheter som er å anse som særlig skjerpene. Retten mener således at forholdet i post I a skal henføres under den i tiltalen angitte straffebestemmelse.

Tiltalens post I b og post II a og b.

Disse tiltaleposter vedrører enkeltpersonforetaket Tannlege ENK. Etter tiltalen skal deler av omsetningen i 2009 og 2010 i foretaket være holdt utenfor regnskapet, samtidig som det er utgiftsført kostnader som ikke var fradragsberettigede. Dette har ført til at det i selvangivelser med tilhørende næringsoppgaver for de aktuelle årene er oppgitt for lav alminnelig inntekt. For 2011, 2012 og 2013 er det i henhold til tiltalen ikke ført noe regnskap.

Når det gjelder årene 2009 og 2010, er det altså ført regnskap. Ut fra det som er fremkommet under bevisføringen mener imidlertid retten det er bevist utover rimelig tvil at det for begge årene har vært større omsetning i foretaket enn det som er tatt med i regnskapet. Med bakgrunn i bl.a. vitneforklaring fra spesialrevisor Erik Paulsen hos Skatt Øst, legger retten til grunn som bevist at det for 2009 er holdt utenfor regnskapet en omsetning på kr. 500.213,-, og for 2010 en omsetning på kr. 789.529,-. Vitnet forklarte at disse tallene fremkommer etter beregninger som skattemyndighetene har gjort med bakgrunn i konstaterede innbetalinger til foretaket. Retten mener tallene kan legges til grunn. Retten mener beregningene understøttes av fremlagte oppstillinger som er gjort av skattemyndighetene i forbindelse med bokettersynet, og av det som fremgår av fremlagte kontoutskrifter for de aktuelle bankkonti. En viser også til at tiltalte ikke har hatt bemerkninger til tallene.

Vitnet Erik Paulsen har videre forklart at det for de to aktuelle årene er utgiftsført kostnader som etter skattemyndighetenes oppfatning ikke er fradragsberettiget. Vitnet forklarte at dette beløper seg til kr. 256.118,- for 2009 og kr. 644.226,- for 2010. Kostnadene knytter seg bl.a. til treningsavgift på treningsstudio, kjøp av blomster, diverse innkjøp fra interiørforretninger og møbelforretninger, utgifter i forbindelse med restaurantbesøk, telefonutgifter for familiemedlemmer, utgifter til oppstalling av hest m.v. Retten legger skattemyndighetenes beregninger til grunn, idet en anser det godtgjort at de anførte utgifter ikke er fradragsberettiget. Retten vil også her vise til at tiltalte ikke har hatt bemerkninger til de omhandlede beregningene fra skattemyndighetene.

Som det fremgår ovenfor, har tiltalte i retten forklart at det var hans kone som sto for den løpende regnskapsføringen. Han har videre forklart at han i alle år hadde bistand fra revisjonsfirma til regnskapsavslutning og utarbeidelse av selvangivelser. Selv om det er slik at det var ektefellen som sto for føringen av regnskapet, er det tiltalte som, i egenskap av innehaver av foretaket, hadde det formelle ansvaret for at det ble ført korrekt regnskap. Dette har tiltalte ikke bestridt. Han fremholder imidlertid at han trodde alt med hensyn til regnskap var i orden. Han viser i den forbindelse til at ektefellen hadde utdanning innen regnskap, og han viser til at det ble benyttet innleid revisor til å bistå med regnskapsavslutning og utarbeidelse av selvangivelser m.v. for det enkelte år. Han mener han ikke hadde noen grunn til å tro annet enn at dette ble gjort på en korrekt måte. Han hevder således at han ikke har kjent til verken at inntekter ble holdt utenfor regnskapet eller at det ble utgiftsført kostnader som ikke var fradragsberettiget.

Slik retten vurderer det, mener en det må legges til grunn som bevist at tiltalte var klar over at det for årene 2009 og 2010 var omsetning som ble holdt utenfor regnskapet, og at han også var klar over at det ble regnskapsført kostnader som ikke var fradragsberettiget. Hva angår unndratt omsetning, skal retten vise til at dette ble gjort bl.a. ved at en del innbetalinger fra pasienter til foretaket ble kanalisert inn på bankkonti som ikke var tatt inn i foretakets regnskap. Retten viser i tilknytning til dette til vitneforklaring fra ovenfor nevnte vitne fra Skatt Øst, og det vises også til fremlagte utskrifter av aktuelle bankkonti. Retten mener dette viser at det helt bevisst er tatt grep for å holde omsetning utenfor regnskapet, og retten mener det ikke er troverdig at dette har skjedd uten at tiltalte har initiert det, eller i hvert fall vært klar over det. Etter rettens oppfatning må det også legges til grunn at dette ble gjort for å unndra inntekter fra beskatning.

Retten vil i tilknytning til det omtalte også vise til at tiltalte på våren 2013 i sine datasystemer slettet timebestillingsboken. Dette gjorde det vanskeligere å sjekke når tiltalte hadde pasienter til behandling, og ved det også vanskeligere å kontrollere omsetningen og riktigheten av bokføringen. Retten legger til grunn at tiltalte gjorde dette for å skjule spor, slik han også forklarte til politiet. Retten mener dette underbygger at det foreligger en forsettlig og bevisst unndragelse av inntekter fra bokføring, og da også fra beskatning.

Når det gjelder feilførte utgifter, mener retten det må legges til grunn at tiltalte var klar over hvilke utgifter som ble tatt inn i regnskapet. Retten mener således at han var klar over at treningsavgift på treningsstudio, kjøp av blomster, diverse innkjøp fra interiørforretninger og møbelforretninger, utgifter i forbindelse med restaurantbesøk, telefonutgifter for familiemedlemmer og utgifter til oppstalling av hest ble tatt inn i regnskapet. Retten vil i tilknytning til dette vise til at tiltalte i retten har forklart at han mente dette var utgifter som kunne fradragsføres. Han fremholdt at trening på treningsstudio og ridning / hestehold var aktiviteter og avkobling som han var avhengig av for å klare å ha et slikt aktivitetsnivå som han hadde på jobb. Det er imidlertid opplyst under bevisføringen at det fra foretakets revisor ble påpekt at bl.a. utgifter til hestehold ikke var fradragsberettiget. Det har helt klart formodningen mot seg at det skulle kommet en slik bemerkning fra foretakets revisor uten at tiltalte var blitt kjent med det. Retten mener derfor at han var kjent med at dette var utgifter som ikke kunne føres til fradrag i foretakets regnskap. Det er uansett tiltalte som er ansvarlig for at det blir ført et fullstendig og korrekt regnskap, jfr. også ovenfor.

Når det gjelder årene 2011, 2012 og 2013 har tiltalte i retten forklart at det er riktig at det ikke ble ført noe regnskap, og at dette var noe han var klar over. Som det fremgår ovenfor har tiltalte forklart at det var ektefellen som sto for den løpende regnskapsføringen. Da hun ble syk som følge av den negative mediaomtalen og det kjøret som familien ble utsatt for, ble det ikke ført noe løpende regnskap. Tiltalte forklarte at i den vanskelige og pressede livssituasjon han befant seg, klarte han ikke å ta tak i, eller følge opp, dette. Han fremholder imidlertid at det ble tatt vare på bilagene for de aktuelle årene.

Som det fremgår av tiltalens post I b, siste ledd i grunnlaget, mener påtalemyndigheten at det i enkeltpersonforetaket var en omsetning på kr. 4.522.246,- i 2011, en omsetning på kr. 2.016.460,- i 2012, og en omsetning på kr. 1.391.879,- i 2013. Ovenfor nevne vitne fra Skatt Øst forklarte i retten at også disse tallene fremkommer etter beregninger som skattemyndighetene har gjort med bakgrunn i konstaterte innbetalinger til foretaket. Retten mener tallene kan legges til grunn. Retten mener beregningene understøttes av fremlagte oppstillinger som er gjort av skattemyndighetene i forbindelse med bokettersynet, og av det som fremgår av fremlagte kontoutskrifter for de aktuelle bankkonti. En viser også til at tiltalte ikke har hatt bemerkninger til den beregnede omsetning de enkelte år.

Med bakgrunn i det som er sagt ovenfor, mener retten det er bevist at tiltalte har forholdt seg slik som angitt i tiltalens post I b.

Retten betviler ikke at de medieoppslagene som kom i mai 2011, og de problemer som oppsto i familien i etterkant av dette, var en betydelig påkjenning for tiltalte. Dette bekreftes av det som fremgår av fremlagte legejournaler. Retten ser ikke bort fra at dette også i en viss grad kan ha påvirket hans dømmekraft, jfr. også det han selv har forklart om at han nærmest gikk i en tåke. Retten mener imidlertid at det på tross av dette må legges til grunn at tiltalte var fullt klar over hva han gjorde f.eks. i forhold til det å holde inntekt utenfor regnskapet, og også i forhold til det å fradragsføre i regnskapet ikke fradragsberettigede utgifter. Det sistnevnte gjelder for årene 2009 og 2010, og ligger således i tid forut for omtalte medieoppslag. Når det gjelder de tre påfølgende årene, har tiltalte, slik det fremgår ovenfor, erkjent at det ikke ble ført noe regnskap for foretaket, og at dette var noe han var klar over.

Aktor har, som en har vært inne på ovenfor, under hovedforhandlingen fremholdt at forholdene i tiltalens post I skal henføres under den angitte straffebestemmelses annet straffalternativ, idet det anføres at det foreligger særlig skjerpene omstendigheter. Som det fremgår ovenfor mener retten at dette må vurderes særskilt for det enkelte tiltalepunkt.

For årene 2009 og 2010 mener retten, slik det fremgår ovenfor, at man bevisst har holdt omsetning utenom regnskapet, og likeså bevisst ført til fradrag kostnader som man var klar over at ikke var fradragsberettiget. For årene 2011 og 2012, samt for deler av 2013, til sammen en periode på om lag 2 ½ år, er det ikke ført noe regnskap overhodet for foretaket. Selv om den unnlatte regnskapsføringen gjelder en relativt lang periode, mener retten at arten av de straffbare forhold i seg selv ikke kan anses som slike særlige skjerpene omstendigheter som angjeldende bestemmelse gir anvisning på. Det som imidlertid kan anses som slike omstendigheter er omfanget av så vel de inntekter som er holdt utenfor regnskapene som de utgifter som feilaktig er tatt inn i regnskapene for 2009 og 2010, og også omfanget av omsetningen i den perioden hvor det ikke er ført regnskap. Unndratt inntekt og for høye kostnader i regnskapene for 2009 og 2010 utgjør til sammen om lag 2,2 millioner kroner, mens omsetningen i foretaket i den perioden det ikke er ført regnskap er beregnet til i underkant av 8 millioner kroner.

Slik retten vurderer det, er de forhold som er omtalt avslutningsvis i avsnittet ovenfor momenter som tilsier at det foreligger særlig skjerpene omstendigheter. Når retten likevel, under noen tvil, mener at det ikke vil være riktig å henføre forholdet under bestemmelsens annet straffalternativ, er det først og fremst med bakgrunn i to forhold. For det første at det, ut fra det som er fremkommet under bevisføringen, legges til grunn at det for den perioden det ikke er ført noe regnskap overhodet, er tatt vare på det alt vesentlige av bilag. For det andre har en sett hen til at den unnlatte regnskapsføringen antas å ha en sammenheng med den situasjonen som oppsto på forsommeren 2011, jfr. nærmere ovenfor, heri bl.a. sykdom hos tiltaltes ektefelle, som var den som frem til da hadde forestått den løpende regnskapsføringen.

Med bakgrunn i det som er omtalt ovenfor er retten kommet til at forholdet i tiltalens post I b skal henføres under den i tiltalen angitte straffebestemmelse. Det følger ellers av det en har sagt ovenfor at retten mener det er bevist at tiltalte har forholdt seg slik som angitt i tiltalens post I b, og at han har handlet forsettlig. Tiltalte blir å domfelle for angjeldende forhold.

Når det gjelder tiltalens post II a og b, viser en til det som er sagt ovenfor om at retten mener det er bevist utover rimelig tvil at det for 2009 og for 2010 bevisst ble holdt utenfor regnskapet inntekter på henholdsvis kr. 500.213,- og kr. 789.529,-, og at det for samme inntektsår ble fradragsført ikke fradragsberettigede kostnader med henholdsvis kr. 256.118,- og kr. 644.226,-. Retten mener dette ledet til at det for de to angitte inntektsårene ble oppgitt henholdsvis kr. 756.331,- og kr. 1.433.755,- for lite i alminnelig inntekt. Retten mener at tiltalte hva angår disse forhold handlet forsettlig. Retten mener forholdet er å anse som grovt. Det er i den forbindelse særlig lagt vekt på at den feilaktige innrapporteringen av inntekt kunne lede til unndragelse av et meget betydelig beløp i skatt og avgift.

Tiltalens post IV a, b og d.

Som omtalt ovenfor, avslutningsvis i tredje avsnitt på side 8, var tiltalte i perioder i 2011, 2012 og 2013 helt eller delvis sykemeldt. De nærmere periodene for hel og delvis sykemelding er angitt i nevnte avsnitt på side 8. Retten anser det godtgjort at tiltalte i de

periodene han var sykemeldt fikk utbetalt sykepenger fra ulike forsikringsselskaper. Retten legger til grunn som bevist at han fikk utbetalt sykepenger fra Crawford and Company AS med kr. 129.142,- for periode som angitt i nevnte tiltaleposts punkt a, fra Gjensidige Forsikring ASA med kr. 632.500,- for periode som angitt i nevnte tiltaleposts punkt b, og fra DnB Forsikring med kr. 293.250,- for deler av periode som angitt i nevnte tiltaleposts punkt d.

Retten mener det må anses bevist utover rimelig tvil at tiltalte jobbet også under de periodene han var 100 % sykemeldt, i hvert fall jobbet delvis. Dette fremgår av utskrifter fra bankkonti, som viser at det har vært innbetalinger fra pasienter i disse periodene, og da også innbetalinger hvor bankterminalen på tannlegekontoret er benyttet. Retten mener dette klart viser at det har vært virksomhet på tiltaltes tannlegekontor. Det er ingen holdepunkter for at det var andre enn tiltalte som sto for denne virksomheten. Retten ser ikke bort fra at tiltalte, i den turbulente livssituasjonen han befant seg i, opplevde det slik at det var godt å komme på jobb, at dette på sett og vis følte som et fristed. Det kan derfor godt være slik at det var bra for tiltalte å jobbe litt, uten at han klarte å stå i full jobb.

Det er imidlertid klart at når man er 100 % sykemeldt, og mottar sykepenger i henhold til dette, har man ikke anledning til å arbeide, ha arbeidsinntekt i tillegg til de sykepenger man mottar. Retten mener det er på det rene at tiltalte ikke ga noen opplysninger til forsikringsselskapene om at han jobbet i de periodene han var fullt sykemeldt. Retten mener det må legges til grunn som bevist at tiltalte var klar over at han ved dette ga uriktige opplysninger til forsikringsselskapene, og at dette hadde betydning for de utbetalinger han fikk fra selskapene.

Som retten har vært inne på ovenfor, betviler en ikke at de medieoppslagene som kom i mai 2011, og de problemer som oppsto i familien i etterkant av dette, var en betydelig påkjenning for tiltalte. Retten mener imidlertid at det på tross av dette må legges til grunn at tiltalte var fullt klar over hva han gjorde i forhold til forsikringsselskapene, at han var klar over at han til dem ga feilaktige opplysninger og at dette hadde betydning for hans krav på sykepengeutbetalinger fra selskapene, jfr. også avsnittet ovenfor. Tiltalte er en høyt utdannet person, med betydelige intellektuelle evner. Det fremgår av legejournaler at han fungerte godt på arbeid også i de her omhandlede tidsrommene. Det er snakk om et arbeid som krever både presisjon og konsentrasjon. Retten mener det må være klart at

tiltalte godt visste hva han holdt på med, og at han var seg bevisst de handlinger og valg han gjorde, herunder det å kreve utbetaling av sykepenger uten å opplyse til de som utbetalte dette at han i de samme periodene hadde inntekter fra arbeid.

Når det gjelder utbetalingen fra DnB Forsikring, omhandlede tiltaleposts punkt d, gjelder deler av denne for en periode hvor tiltalte var 50 % sykemeldt. Konkret er kr. 99.750,- utbetalt for den perioden tiltalte var halvt sykemeldt. I denne perioden, hvor han altså var halvt sykemeldt, må det antas at han kunne jobbe inntil 50 % samtidig som han mottok sykepenger. Da det er uklart hvor mye tiltalte jobbet i denne perioden, har aktor under hovedforhandlingen trukket ut nevnte beløp fra det kronebeløp som er tatt inn i tiltalen. Retten er enig i denne endringen. Urettmessig mottatt sykepenger fra DnB Forsikring endres således til kr. 193.500,-.

Hensyntatt endringen som er omtalt i avsnittet ovenfor, mener retten det er bevist utover rimelig tvil at tiltalte har forholdt seg som angitt i tiltalens post IV a, b og d. Retten mener det er godtgjort at tiltalte handlet forsettlig. Han blir å domfelle for omhandlede forhold.

Tiltalens post IV c og post VII.

Høsten 2012 fikk tiltalte en vannskade i sin boligeiendom i i Hamar. Han meldte fra om skaden til sitt forsikringselskap, Gjensidige Forsikring ASA. Tiltalte forklarer at selskapets takstmann beregnet utbedringskostnadene etter skaden til om lag kr. 120.000,-. Tiltalte forklarer at han fikk valg mellom å få skaden utbedret av forsikringselskapet, eller en kontantutbetaling i samsvar med de anslåtte / takserte utbedringskostnadene. Tiltalte forklarer at han valgte det siste. Da han på tross av purringer ikke mottok noen utbetaling fra selskapet, laget han en fiktiv faktura med bilag som han sendte forsikringselskapet for å få utbetalt pengene. Han erkjenner straffeskyld for at han ved dette innga uriktige opplysninger til forsikringselskapet, og at han gjorde dette for å få utbetalt en forsikringssum.

Retten legger tiltaltes forklaring og erkjennelse til grunn. Retten anser det godtgjort at tiltalte handlet forsettlig. Tiltalte blir å domfelle for de omhandlede forholdene.

Tiltalens post V og post VI.

Som omtalt ovenfor under drøftelsen av tiltalens post IV a, b og d, var tiltalte i perioder som nærmere angitt ovenfor på side 8, helt eller delvis sykemeldt. I deler av den angitte perioden, konkret for perioden 30.07.2012 til 13.11.2012, fikk han også utbetalt sykepenger fra NAV. I denne perioden var han 100 % sykemeldt. Retten mener det er bevist utover rimelig tvil at tiltalte i samme periode som han mottok sykepenger fra NAV, var i arbeid som tannlege. Retten viser her til det som er sagt ovenfor under drøftelsen av de tiltaleposter som er nevnt innledningsvis i dette avsnittet. Særlig viser en til at det fremgår av utskrifter fra bankkonti at det har vært innbetalinger fra pasienter i perioden, og da også innbetalinger hvor bankterminalen på tannlegekontoret er benyttet. Retten mener det også er på det rene at tiltalte i deler av den perioden han mottok sykepenger fra NAV oppholdt seg i utlandet. Retten viser her til at det under hovedforhandlingen er dokumentert utskrifter fra tiltaltes bankkonto som viser at han i den aktuelle perioden brukte sitt bankkort i utlandet.

Retten mener det er på det rene at tiltalte ikke ga noen opplysninger til NAV om at han jobbet i den perioden han mottok sykepenger som fullt sykemeldt. En anser det også på det rene at han ikke ga noen underretning til NAV om at han i perioder hvor han mottok sykepenger befant seg i utlandet. Retten mener det må legges til grunn som bevist at tiltalte var klar over at han ved dette ga uriktige opplysninger til NAV, og at dette hadde betydning for de utbetalinger han fikk fra NAV. Retten anser det godtgjort at dette ble gjort i vinnings hensikt. Hva angår de subjektive forhold for øvrig, viser retten til det som er sagt ovenfor under drøftelsen av tiltalepostene IV a, b og d.

Under henvisning til ovenstående anser retten det bevist utover rimelig tvil at tiltalte har forholdt seg slik som beskrevet i tiltalens post V. Ved å gi uriktige opplysninger til NAV forledet han etaten til å utbetale ham kr. 145.912,- for mye i sykepenger. Det oppsto ved dette tap eller fare for tap for NAV med tilsvarende beløp. Både de objektive og subjektive vilkår for straff er til stede, og tiltalte domfelles for forholdet.

Når det gjelder tiltalens post VI, skal retten bemerke at tiltalte ved utfylling av meldekort inngitt til NAV har avgitt forklaring til offentlig myndighet. De opplysninger som gis på

kortene danner grunnlaget for beregning av stønad fra NAV, og opplysningene var således ment å være bevis i forhold til denne beregning. Som angitt ovenfor anser retten det godtgjort utover rimelig tvil at tiltalte innga de feilaktige opplysningene med vitende og vilje. Tiltalte blir etter dette å domfelle også for tiltalens post VI.

Tiltalens post VIII.

Ved Hedmarken tingretts kjennelse av 19.06.2013 ble det besluttet tvangsoppløsning av selskapet AS. Bakgrunnen for dette var manglende innsending av årsregnskap. Advokat Kjetil Schonhowd ble oppnevnt som bostyrer. Bostyrer har som vitne i retten forklart at han innledningsvis i bobehandlingen forespurte tiltalte om hvilke aktiva som var i selskapet. Det ble da ikke opplyst noe om eiendom på Gran Canaria. Bostyrer forklarte at han av tidligere regnskaper for selskapet registrerte at det hadde vært bokført en eiendom på Gran Canaria. På en forespørsel via e-post omkring dette, bekreftet tiltalte overfor bostyrer at denne eiendommen ikke lenger var i selskapet. Bostyrer forklarte at videre undersøkelser viste at eiendommen i den spanske grunnboken var registrert på AS. Dette, sammenholdt med at tiltalte ikke fremla noen dokumentasjon omkring salg av eiendommen fra ASet, gjorde at bostyrer mente at eiendommen tilhørte boet. Eiendommen ble senere solgt i boets regi.

Tiltalte har i retten forklart at AS kjøpte den aktuelle eiendommen på Gran Canaria i 2008. Eiendommen er ført i selskapets regnskaper. Tiltalte forklarer videre at eiendommen ved kjøpekontrakt av 04.06.2012 ble overdratt fra selskapet til tiltalte og hans ektefelle. Overdragelsessummen ble satt til 258.921 euro, et beløp som svarer til den lånegjelden som gjensto på eiendommen. Tiltalte forklarte at han og ektefellen etter overdragelsestidspunktet har betjent lånet på eiendommen. Han forklarer at det er riktig at eiendommen, i den spanske grunnboken, fortsatt står på ASet. Dette har sammenheng med at man ved overføring av eiendommen i grunnboka må betale et tinglysningsgebyr på 10 %, noe de på overdragelsestidspunktet ikke hadde råd til. De ønsket derfor å vente med dette, noe som også er nedfelt i kjøpekontrakten. Det står der at de har frist til 01.06.2015 med å innbetale omtalte gebyr, og ved det overskjøte eiendommen. Tiltalte forklarer at bakgrunnen for at de overførte eiendommen fra selskapet til ham og ektefellen var at de på det tidspunktet hadde planer om å flytte til Gran Canaria, og bo i eiendommen. De ønsket da å eie eiendommen selv.

Det er altså fremlagt en kjøpekontrakt hvor det er nedfelt at den aktuelle eiendommen den 04.06.2012, samme dato som kontrakten er underskrevet, overdras fra AS til tiltalte og hans ektefelle. Kontrakten er fremlagt for politiet kort tid før hovedforhandlingen. Retten legger til grunn at tiltalte har opplyst til bostyrer i ASet sitt tvangsoppløsningsbo at eiendommen ikke lenger tilhørte selskapet, men at det overfor boet ikke er gitt opplysninger om at det forelå en kjøpekontrakt fra juni 2012.

Det forhold at kjøpekontrakten fremlegges først nå, sammenholdt med det faktum at den anførte overdragelsen av eiendommen ikke er registrert i grunnboken, mener retten svekker tilliten til at kontrakten er reell. På den annen side mener retten det må legges til grunn at det er tiltalte som har betjent lånene på eiendommen siden sommeren 2012. Tiltalte har imidlertid tidligere, i forklaringer til politiet, fremholdt at bakgrunnen for at han personlig betjente angjeldende lån var at selskapets konto ble sperret. Han ga da ingen opplysninger om at det var fordi eiendommen var overdratt fra ASet til ham og ektefellen.

Slik retten vurderer det, mener en det må legges til grunn at eiendommen tilhørte ASet da det ble åpnet tvangsavvikling av dette. Retten legger da først og fremst vekt på at eiendommen i følge grunnboken tilhører selskapet. Videre legges det vekt på at den anførte kjøpekontrakten ikke er fremlagt før rett i forkant av hovedforhandlingen, noe som i betydelig grad svekker tilliten til at den er reell. Det vises videre til at tiltalte tidligere har gitt en annen forklaring på hvorfor han privat har betalt på lånet knyttet til eiendommen.

Retten mener altså at eiendommen tilhørte ASet. Når tiltalte overfor bostyrer har fremholdt at eiendommen tilhørte ham, og ikke selskapet, mener retten at han har forsøkt å unndra midler fra boet. Omfanget av unndragelsen vil utgjøre eiendommens verdi med fradrag av heftelser, og med fradrag av salgsmkostninger. Retten skal i tilknytning til dette vise til at det er opplyst under hovedforhandlingen at eiendommen ikke lar seg overskjøte uten at alle heftelser på eiendommen innfris. Det er opplyst at salgssummen for eiendommen, etter fradrag av heftelser utgjorde om lag kr. 600.000,-. Det er da ikke tatt hensyn til salgsmkostninger.

Det er ellers fremholdt fra forsvarerens side at det må tas hensyn til at tiltalte i 2012 og frem til det ble åpnet tvangsavviklingsbo har betjent lånene på eiendommen med private

midler, jfr. også ovenfor, idet det må legges til grunn at tiltalte ville ha krav på å få tilbakebetalt fra boet det han har betalt i slike avdrag / renter. Retten er kommet til at det vil være riktig å hensynta dette. Når dette legges til grunn, og det hensyntas salgsomkostninger, mener retten at bounndragelsen beløper seg til i størrelsesorden kr. 200.000,- til kr. 300.000,-.

Det er fra forsvarers side anført at tiltalte må bli å frifinne for forholdet selv om retten skulle komme til at eiendommen tilhørte ASet. Dette da det anføres å foreligge et utjenlig forsøk, idet tiltalte ikke ville fått gjennomført noe salg av eiendommen så lenge den sto registrert i grunnboken på ASet. Retten er ikke enig i dette. Det saken går på er at tiltalte overfor boet gjorde gjeldende at eiendommen tilhørte ham, og ikke boet. Hvis boet hadde akseptert dette, lagt til grunn det tiltalte anførte, ville eiendommen blitt overført til tiltalte. Hvordan spanske tinglysningmyndigheter ville stilt seg til et salg av eiendommen fra tiltalté til en tredjeperson er således, slik retten ser det, uten betydning.

Som omtalt ovenfor, øverst på side 6, har aktor under hovedforhandlingen endret omhandlede tiltalepost til å gjelde overtredelse av den angitte straffebestemmelses første ledd, og at den skjerpene bestemmelsen i annet ledd ikke kommer til anvendelse. Hensyntatt denne endring, er rettens konklusjon, og da med henvisning til det som er omtalt ovenfor, at tiltalte har forholdt seg som angitt i tiltaleposten. Retten mener det er godtgjort at tiltalte handlet forsettlig. Tiltalte blir å domfelle for forholdet.

Vedrørende straffutmåling.

Tiltalte domfelles i nærværende sak for bl.a. relativt alvorlige brudd på regnskapsloven, for å ha oppgitt for lite i driftsinntekter og for mye i fradragberettigede kostnader for to inntektsår, for unnlattelse av å inngi selvangivelse og næringsoppgave for to inntektsår, for forsikringsbedrageri og bedrageri overfor NAV m.m. Den unnlatte regnskapsføring strekker seg over om lag 2 ½ år. Det var i den aktuelle perioden en relativt betydelig omsetning i foretaket. Som omtalt ovenfor er omsetningen i angjeldende periode beregnet til i underkant av 8 millioner kroner. Også den underrapporterte alminnelige inntekt for inntektsårene 2009 og 2010, jfr. tiltalens post II a og b, dreier seg om betydelige beløp.

Høyesterett har ved flere anledninger uttalt at lovbrudd knyttet til regnskapsførsel i næringslivet skal vurderes som alvorlige straffbare forhold. Retten viser her bl.a. til Rt. 1996 side 905. Fullstendige og korrekte regnskap er avgjørende både for intern og ekstern kontroll, og for korrekte skatte- og avgiftsoppgjør. Systemet er i stor grad basert på tillit, der næringsdrivende i betydelig grad selv kategoriserer inntekter og utgifter, som igjen utgjør grunnlaget for beregning av skatter og avgifter. Allmennpreventive hensyn tilsier derfor at det blir reagert strengt mot alvorlige brudd på regnskapslovgivningen.

Retten mener at flere av de forholdene tiltalte domfelles for hver for seg ville medføre en relativt lang fengselsstraff. Retten mener således at post I og post IV isolert sett hver for seg ville medført en fengselsstraff på om lag et halvt år eller noe over dette. Post II isolert sett tilsier, etter rettens vurdering, fengsel i noe over ett år. Også post V og post VIII mener retten isolert sett tilsier en fengselsstraff av noen lengde. Samlet sett mener retten at straffen i omhandlede sak som utgangspunkt passende kan settes til fengsel i 2 år og 4 måneder.

Som omtalt ovenfor har tiltalte i stor grad erkjent de faktiske forhold. Han har således i all hovedsak ikke hatt merknader til de beregninger og de tallstørrelser som er nedfelt i tiltalen. Retten mener at dette i noen grad må hensyntas ved straffutmålingen, da det må anses å ha hatt en viss prosessøkonomisk betydning. Det vises i denne forbindelse til straffelovens § 59 annet ledd. Videre mener retten at det i en viss grad bør sees hen til at tiltalte i tiden etter de omtalte medicoppslag på forsommeren 2013 kom i en vanskelig / presset livssituasjon, som også i stor grad berørte familien. En viser her til det som er sagt omkring dette ovenfor. Selv om dette på sett og vis må anses som en påregnelig følge av de handlinger som tiltalte er funnet skyldig i, mener retten at en bør se noe hen til det. Slik retten vurderer det, tilsier de nevnte forhold at en del av straffen bør gjøres betinget. Konkret mener retten at 10 måneder av straffen bør gjøres betinget.

Med henvisning til det omtalte settes straffen til fengsel i 2 år og 4 måneder, hvorav 10 måneder i medhold av straffelovens §§ 52 flg. gjøres betinget med en prøvetid på 2 år. Straffelovens § 62 første ledd har fått anvendelse.

Ved soning av straffen kommer det til fradrag 3 dager for utholdt frihetsberøvelse. Det vises her til straffelovens § 60 første ledd.

Vedrørende rettighetstap.

Aktor har, med henvisning til straffelovens § 29, nedlagt påstand om at tiltalte skal fradømmes retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet, herunder å være daglig leder eller inneha annen ledende stilling i noe selskap, og retten til å sitte i noe selskaps styre, for en periode på 5 år, regnet fra domstidspunktet. Retten vil her innledningsvis vise til Rt. 2008 side 892, hvor Høyesterett uttaler bl.a. følgende omkring rettighetstap:

Spørsmålet om hvorvidt rettighetstap skal idømmes, må først og fremst avgjøres ut fra den stilling eller rettighet det er tale om, og handlingens art og alvor.

Grunnvilkåret er at vedkommende ved handlingen har vist seg uskikket til stillingen eller virksomheten, og at allmenne hensyn tilsier at det idømmes rettighetstap.

Spørsmålet om rettighetstap skal idømmes, avhenger imidlertid også av en skjønsmessig vurdering, hvor det må legges vekt på vanlige straffutmålingsmomenter. Blant annet må det legges vekt på hvor hardt vedkommende vil rammes av rettighetstapet, og den tid som har gått siden handlingen fant sted.

Retten mener at tiltalte gjennom de forhold retten har funnet ham skyldig i har vist at han er uskikket til å drive næringsvirksomhet eller å ha noen ledende stilling i selskap. Forholdene han domfelles for er så vidt alvorlige at allmenne hensyn tilsier en slik reaksjon. Retten vil også vise til at tiltalte ikke synes å ha tatt noen avstand fra sine handlemåter, snarere tvert imot. Hva angår det sistnevnte viser retten til at tiltalte kort tid før hovedforhandlingen har fremlagt en kjøpekontrakt knyttet til leiligheten omhandlet i tiltalens post VIII, en kjøpekontrakt som retten mener at det i hvert fall er skjellig grunn til å anta er en fiktiv kontrakt. Retten mener at vilkårene for å idømme rettighetstap er til stede. Det vises i tilknytning til dette også til at tiltalte ikke har hatt spesielle bemerkninger til omhandlede spørsmål, og han har i den forbindelse fremholdt at han ikke har noen planer om å starte ny næringsvirksomhet i Norge. Et rettighetstap som begjært vil således ikke ramme ham spesielt hardt.

Retten idømmer rettighetstap i samsvar med påstanden.

Vedrørende erstatning.

Det er fra påtalemyndigheten begjært dom for erstatningskrav fra DnB Forsikring med et beløp stort kr. 193.500,-, og fra Crawford and Company Forsikring AS med et beløp stort kr. 90.194,-. Beløpene knytter seg til forholdene omhandlet i henholdsvis tiltalens post IV d og post IV a. Beløpene samsvarer med det som retten har funnet bevist at tiltalte urettmessig har fått utbetalt i sykepenger fra de omtalte forsikringsselskapene. Retten anser kravene dokumentert og sannsynliggjort. En viser også til at det fra tiltaltes side ikke har vært merknader til kravet. Retten tar kravene til følge, og tiltalte dømmes til å betale erstatning til henholdsvis DnB Forsikring og Crawford and Company Forsikring AS med beløp som angitt.

Vedrørende saksomkostninger.

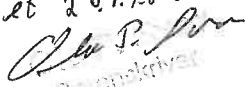
Påtalemyndigheten har nedlagt påstand om ileggelse av saksomkostninger med et beløp fastsatt etter rettens skjønn. Det følger av straffeprosesslovens § 436 at tiltalte i regelen bør pålegges å betale saksomkostninger når vedkommende finnes skyldig. Dette utgangspunkt må sees i sammenheng med straffeprosesslovens § 437, siste ledd, hvor det fremgår at saksomkostninger skal avpasses etter vedkommendes økonomiske evne.

Retten kan i dette tilfellet kommet til at saksomkostninger ikke bør ilegges. Det er da sett hen til at tiltalte i saken dømmes til å betale erstatning med ikke ubetydelige beløp. Videre er det lagt noe vekt på at tiltalte dømmes til en fengselsstraff av ikke ubetydelig lengde, som vil innebære at han over tid vil være uten inntekt. Det er dessuten lagt vekt på at tiltalte, ut fra det som er opplyst for retten, har en relativt stor gjeldsbyrde.

Saksomkostninger ilegges således ikke.

* første streift alternativ

Retten 26.1.2016

Saksomkostninger

Domsslutning:

1. _____, født . .1964, dømmes for overtredelse av bokføringsloven § 15 første ledd*, jfr. § 2 første og annet ledd, jfr. § 4, ligningsloven § 12-2 nr. 1 og 2, jfr. § 12-1 nr. 1a, ligningsloven § 12-1 nr. 1 d, jfr. kapittel 4, jfr. 4-2 nr. 1 a, jfr. § 4-4 nr. 1, jfr. § 4-5 nr. 3, jfr. § 4-7 nr. 1, jfr. § 4-7 nr. 2. straffeloven 1902 § 272 første ledd, straffeloven 1902 § 270 første ledd nr. 1 jfr. annet ledd jfr. § 271,

straffeloven 1902 § 166 første og annet ledd, straffeloven 1902 § 183 og straffeloven 1902 § 285 første ledd, jfr. straffeloven 1902 § 49, alt sammenholdt med straffeloven 1902 § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 2 -to- år og 4 -fire- måneder, hvorav 10 -ti- måneder i medhold av straffeloven 1902 §§ 52 flg. gjøres betinget med en prøvetid på 2 -to- år.

Ved soning av straffen kommer det til fradrag 3 -tre- dager for utholdt frihetsberøvelse, jfr. straffeloven 1902 § 60 første ledd.

2. dømmes i medhold av straffeprosesslovens § 427, jfr. § 3, til å betale erstatning til

- DnB Forsikring med kr. 193.500,- -kroneretthundreogtrettusenfemhundre-
- Crawford and Company forsikring AS med kr. 90.194,-
-kronernittitusenetthundreogtittifire-

innen 14 -fjorten- dager fra dommens forkynnelse.

3. fradømmes retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet, herunder å være daglig leder eller inneha annen ledende stilling i noe selskap, og retten til å sitte i noe selskaps styre, for en periode på 5 -fem- år, regnet fra domstidspunktet, jf straffeloven 1902 § 29.

4. Saksomkostninger ilegges ikke.

Retten hevet.

Lars Petter Murbræck

Arne Vesterås

Kristin Solberg

Dommen forkynnes ved fremmøteforkynnelse i Hamar Tinghus den 06.11.2015 kl. 1200 i samsvar med domstollovens § 159 a og straffeprosesslovens § 42 annet ledd, jfr. § 310 annet ledd.